

Celoslovenská kontrolná akcia uskutočnená Slovenskou obchodnou inšpekciou (ďalej len „SOI“) v mesiaci október 2020 bola zameraná na kontrolu bezpečnosti bicyklov pre malé deti a bicyklov pre mladých ako súčasť národného sektorového programu. Pri podozrení na nebezpečnosť boli odobraté vzorky na overenie bezpečnosti podľa harmonizovaných noriem.

Bicykle patria medzi tzv. neurčené výrobky, a preto nemusia mať posúdenú zhodu podľa zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nemôžu byť označené CE a nemusia mať vydané EÚ/ES vyhlásenie o zhode.

Bicykle musia byť bezpečné v zmysle zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“), pričom bližšie požiadavky na ich bezpečnosť sú konkretizované v NV SR č. 404/2007 Z. z. o všeobecnej bezpečnosti výrobkov (ďalej len „NV SR č. 404/2007 Z. z.“) a v príslušných harmonizovaných technických normách:

- STN EN ISO 8098:2016 Bicykle. Bezpečnostné požiadavky na bicykle pre malé deti,
- STN EN ISO 4210-2:2016 Bicykle. Bezpečnostné požiadavky na bicykle Časť 2: Požiadavky na mestské a cestovné bicykle, bicykle pre mladých, horské a pretekárske bicykle.

Cieľom kontrolnej akcie bolo posúdiť bezpečnosť bicyklov pre malé deti a bicyklov pre mladých kontrolou dodržiavania ustanovení zákona č. 250/2007 Z. z. podľa noriem STN EN ISO 8098:2016 a STN EN ISO 4210-2:2016.

Predmetom kontroly boli bicykle pre malé deti - s maximálnou výškou sedadla väčšou ako **435 mm** a menšou ako **635 mm**, podporujúcou prenos pohybu na zadné koleso a bicykle pre mladých – s maximálnou výškou sedadla **635 mm alebo viacej** a menšou ako **750 mm** v priamej ponuke pre spotrebiteľa ponúkané v prevádzkových jednotkách (ďalej len „PJ“) obchodných reťazcov a v špecializovaných predajniach s bicyklami.

Výsledky kontroly

V sledovanom období SOI prekontrolovala 59 PJ v rámci SR, pričom nedostatky boli zistené v 5 PJ, čo predstavuje 8,5 % z celkového počtu kontrolovaných subjektov. Dobrovoľné opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov bolo umožnené prijať 5 kontrolovaným osobám u 15 druhov bicyklov.

Bicykle pre malé deti

Počas kontrolnej akcie bolo prekontrolovaných 161 druhov bicyklov pre malé deti. Nedostatky boli zistené v 4 PJ na 10 druhov bicyklov v celkovej hodnote 1565,95 € v návode na používanie v naslednom členení:

- chýbajúce informácie v návode na používanie u 7 druhov bicyklov,
- návod na používanie bol predložený len v cudzojazyčných mutáciách u 4 druhov bicyklov.

Bicykle pre mladých

Počas kontrolnej akcie bolo prekontrolovaných 118 druhov bicyklov pre mladých. Nedostatky boli zistené v 3 PJ u 5 druhov bicyklov v celkovej hodnote 4137,0 €. Prehľad zistených nedostatkov je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Celkový počet skontrolovaných druhov	118
Počet druhov s nedostatkom	5
Počet druhov s nedostatkom v označovaní	4
Počet druhov s nedostatkom v návode na používanie	5

Kontrolou označenia bicyklov pre mladých boli zistené chýbajúce informácie o odporúčanom maximálnom prípustnom zaťažení (jazdec + batožina) na ľahko viditeľnom mieste na ráme, ktoré je výrobca povinný uviesť. Tento nedostatok bol zistený u 4 druhov bicyklov.

Kontrolou bicyklov pre mladých boli zistené nasledujúce chýbajúce informácie v návode na používanie:

- upozornenie na špecifické riziko zachytenia pri bežnom používaní a údržbe,
- údaj o tom, či je alebo nie je bicykel vhodný pre vybavenie nosiča batožiny a/alebo sedla pre dieťa,
- správnej technike lepenia kolies vybavených dušovými plášťami, ak sú použité.

Kontrola skutočných vlastností bicyklov

Pri podozrení na nebezpečnosť, na základe podnetov spotrebiteľov a hlásení zo systémov RAPEX, ICSMS a ECHO boli z priamej ponuky pre spotrebiteľa odobraté celkovo 4 druhy bicyklov (2 druhy bicyklov pre malé deti a 2 druhy bicyklov pre mladých), ktoré boli testované akreditovaným skúšobným laboratóriom za účelom posúdenia ich bezpečnosti.

Skúšaním sa potvrdilo, že:

- 2 druhy bicyklov (1 druh bicyklov pre malé deti a 1 druh bicyklov pre mladých) vyhovel technickým požiadavkám v odskúšaných parametroch,
- 1 druh bicyklov pre malé deti bol vyhodnotený ako nekvalitný výrobok,
- 1 druh bicyklov pre mladých bol vyhodnotený ako nebezpečný výrobok.

Bicykel pre malé deti, ktorý bol vyhodnotený ako nekvalitný, nespĺňal požiadavky na vzdialenosť pedála od zeme. Tento nedostatok bez kumulácie iných technických

nedostatkov nepredstavuje vysoké riziko ohrozenia zdravia a je výrobkom so zníženými úžitkovými vlastnosťami.

Bicykel pre mladých, ktorý bol vyhodnotený ako nebezpečný so závažným rizikom nespĺňal požiadavky kumulatívne v nasledujúcich ukazovateľoch:

- zaistenie skrutiek,
- pripevnenie brzdovej zostavy a požiadavky na lanká,
- nárazová skúška pedála.

Záver

Kontrolná akcia prebiehala počas pandémie ochorenia COVID-19, pričom väčšina okresov SR bola v červenom pásme, kde sa v rámci nepriaznivej epidemiologickej situácie na základe odporúčania hlavného hygienika SR neodporúčalo vykonávanie fyzických kontrol v teréne z dôvodu zníženia mobility. Počas pandemickej situácie boli vykonávané len ciele kontroly na základe podnetov spotrebiteľov a hlásení zo systémov RAPEX, ICSMS a ECHO.

Počas kontrolnej akcie bolo skontrolovaných 59 PJ, pričom nedostatky boli zistené v 5 PJ, čo predstavuje 8,5 % z celkového počtu kontrolovaných subjektov. Všetky kontrolované PJ boli distribútori. Pri kontrolách boli zistené nedostatky v označovaní len v kategórii bicyklov pre mladých u 4 druhov bicyklov zo 118 prekontrolovaných druhov, čo predstavuje 3,3 %. Najčastejším nedostatkom v oboch kategóriách bicyklov boli nedostatky v návode na použitie celkom u 15 druhov bicyklov z celkovo 279 prekontrolovaných druhov, čo predstavuje 5,4 %. Problémom boli najmä chýbajúce informácie v návode na použitie a skutočnosť, že návod na použitie nebol predložený do kodifikovanej podoby štátneho jazyka.

Na kontrolu skutočných vlastností bicyklov boli odobraté 4 vzorky bicyklov. Skúšaným požiadavkám vyhoveľi 2 vzorky (1 druh bicyklov pre malé deti a 1 druh bicyklov pre mladých), 1 druh bicyklov pre malé deti bol vyhodnotený ako nekvalitný výrobok, pretože zistený nedostatok nemal vplyv na bezpečnosť a 1 druh bicyklov pre mladých bol vyhodnotený ako nebezpečný výrobok so závažným rizikom.

Z uvedeného vyplýva, že až 50 % skúšaných výrobkov nevyhovelo požiadavkám skúšok. Všetky skúšané bicykle boli vyrobené v EÚ, pričom obidva nevyhovujúce bicykle boli vyrobené v SR.

SOI už v minulosti vykonala kontrolné akcie zamerané na bezpečnosť bicyklov pre deti, pri ktorých boli zistené nebezpečné aj nekvalitné výrobky. Všetky nebezpečné výrobky boli zverejnené na webe SOI a tiež nahlásené do systému RAPEX. V minulosti mali nebezpečné výrobky pôvod najmä v krajinách mimo EÚ (Čína, Malajzia, Taiwan).

Vykonaná akcia bola prínosom, lebo kontroly ukázali, že na trhu SR sa stále nachádzajú nevyhovujúce bicykle pre malé deti resp. bicykle pre mladých, preto SOI bude pokračovať v kontrole a overovaní bezpečnosti na odobratých vzorkách aj v nasledujúcom období, keď to pandemická a ekonomická situácia súvisiaca s COVID-19 umožní.

Prijaté opatrenia

1. Zo všetkých uskutočnených kontrol boli inšpektormi SOI spísané inšpekčné záznamy a v prípade zistených nedostatkov boli uložené opatrenia na ich odstránenie.
2. Dobrovoľné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov bolo umožnené prijať 5 kontrolovaným osobám u 10 druhov bicyklov pre malé deti v celkovej hodnote 1565,95 € a u 5 druhov bicyklov pre mladých v celkovej hodnote 4137,0 €. Následnou kontrolou bolo zistené, že dobrovoľné opatrenia boli splnené.
3. Nebezpečný výrobok bicykel pre mladých bude zverejnený na webovej stránke SOI spolu s opatreniami, ktoré boli prijaté na zabezpečenie ochrany spotrebiteľa na trhu po ukončení šetrenia v celom distribučnom reťazci.
4. Nebezpečný výrobok bicykel pre mladých bude nahlásený do systému RAPEX spolu s opatreniami, ktoré boli prijaté na zabezpečenie ochrany spotrebiteľa na trhu po ukončení šetrenia v celom distribučnom reťazci.